

TÜRK HUKUKUNDA MARKA SUÇLARI -Sorunlu Noktalar Üzerine Bir İnceleme-

Trademark Infringements in Turkish Law

Prof. Dr. Çetin ARSLAN*
Arş. Gör. Didar ÖZDEMİR*

ÖZET

Marka suçları 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 61/A maddesinin ilk üç fıkrasında düzenlenmektedir. Marka suçları ile korunan temel hukuki değer marka sahibinin ve tüketicilerin haklarıdır. Zira marka, mal veya hizmetleri tüketiciler nezdinde ayırt edilebilir kılmayı hedefleyen, mal veya hizmetin belirli nitelikte ve kalitede olduğunu gösteren işaretlerdir. 556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinin 1. fıkrasında "Başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal veya hizmet üreten, satışa arz eden veya satan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır." hükmü yer almaktadır. Maddede üç farklı hareket gösterilmektedir. Bunlar; mal veya hizmet üretmek, satışa arz etmek ve satmaktır. Suçun meydana gelmesi için bu üç hareketten birinin gerçekleştirilmesi yeterlidir. Marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal veya hizmet üretmek, üretilmese bu şekilde var olan mal

* Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Başkanı

* Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi. Bu çalışma TÜBİTAK 2211-E Yurtiçi Lisansüstü Burs Programı doktora bursu ile desteklenmiştir.

veya hizmeti satışa arz etmek veya satmak söz konusu suç meydana getirir. Çalışmamızda, marka suçlarını özellikle sorunlu noktalara eğilmek suretiyle inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: marka suçları, markaların korunması, ekonomik suç, ticari suç.

ABSTRACT

Trademark infringements are disposed in the first three paragraphs of article 61/A of the Decree-Law on the Protection of Trademarks numbered 556. The judiciary value protected by this infringements is the rights of the beneficiary of the trademark and the rights of the consumers. Then the trademark is the signs which aim to distinguish goods or services by the consumers and to show the quality of the goods or services. The first paragraph of the article 61/A disposes that *“The person who produces goods or services by infringing the rights of trademark by quotation of confusion, exposes to sell or sells the good or services produced in this way is punished by prison sentence from one to three years and by judicial fine until twenty thousand days.”* The article contains three different acts which are to produce goods or services, to expose for sell and to sell. It is sufficient to perform one of these acts to constitute a trademark infringement. To produce goods or services by infringing the rights of trademark by quotation of confusion or to expose to sell or to sell the goods or services produced in this way –even not produced by the same person- constitutes the infringement. In this study, we will examine the trademark infringements through the controversial points.

Key Words: trademark infringements, the protection of trademarks, economic crime, business crime.

GİRİŞ

Marka hakkı ve bu hakkın yasal düzenlemelerle korunması günümüzde büyük önem arz etmektedir. Tüketici haklarına gösterilen hassasiyetin artması ve tüketicilerin bu konuda bilinçlenmeleri, talepte belli bir kalite ve güven arayışını da beraberinde getirmiştir. Bunun yanında, serbest piyasa ekonomisinde teşebbüslerin tanınabilmesi, halka kendilerini ve ürünlerini tanıtabilmesi, sundukları mal ve hizmetlerin kalitesini ortaya koyabilmesi için de markalarını etkin bir şekilde kullanmaları şarttır. Bu iki husus markalara verilen önemi daha da arttırmıştır. Zira tüketici marka sayesinde tükettiği ürünü veya aldığı hizmeti kimin sunduğunu bilme imkânına erişmekte;

teşebbüs ise, markasının kazandığı güven neticesinde kalitesini kanıtlamakta ve ekonomik sistemdeki yerini güçlendirmektedir. Bunlarla birlikte, günümüzde tüketicilerin nezdinde saygın bir marka oluşturmak oldukça zordur. Aynı alanda birçok teşebbüs mal veya hizmet sunmakta, bu durum da rekabeti arttırmaktadır. Ayrıca, her türlü bilgiye kolayca ulaşılabilirdiğinden markaların taklidi kolaylaşmış ve marka suçları yaygınlaşmış durumdadır. Bu sebeple, markaların hukuki müeyyidelerle korunması yeterince etkili olamamakta; bu da cezai bir koruma ihtiyacı doğurmaktadır.

Ülkelerin ekonomisinde ihracat ve ithalatın oynadığı rol ve uluslararası ekonominin giderek artan önemi marka hukuku alanında da uluslararası düzenlemeler yapılmasını zorunlu kılmıştır. Bu amaçla uluslararası sözleşmeler imzalanmış, bu alanda faaliyet gösteren örgütler kurulmuş ve ortak ilkeler oluşturulmuştur. Türkiye’de bu sözleşme ve ilkeler doğrultusunda mevzuatında değişikliklere gitmiştir. Çalışmamızda, markaların cezai korumasını Türk mevzuatını esas alarak özellikle sorunlu noktalar bağlamında incelemeye çalışacağız.

I. SUÇ TİPİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER VE KANUNİ DÜZENLEME

Marka suçları 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin (556 sayılı KHK olarak bahsedilecektir) 61/A maddesinin ilk üç fıkrasında düzenlenmektedir. 61/A maddesi, 556 sayılı KHK’ya 03.11.1995 tarih ve 4128 Sayılı Kanun’la eklenmiştir. Bu maddenin yürürlüğe girmesi ile 551 sayılı Kanun’un cezai hükümleri yürürlükten kalkmıştır. İlk olarak, marka hakkı gibi önemli bir alanın KHK ile düzenlenmiş olması eleştirilmiştir. Cezalara ilişkin düzenlemenin ise, 4128 sayılı Kanunla yapılmış olmakla beraber, KHK içinde yer alıyor olması sorunun bir diğer boyutudur. Zira kanun yolu ile getirilmiş bir düzenleme olmakla beraber, söz konusu düzenleme şeklen KHK içerisinde yer almaktadır. 22.06.2004 tarihli ve 5194 Sayılı Kanun ile 61/A maddesindeki yaptırımlarda değişiklik yapmıştır.

Kanun koyucu yeni 61/A maddesi düzenlemesinde, atf usulünden vazgeçerek, madde içinde açıkça suç tipini ifade etme yoluna gitmiştir¹. Bu

¹ Anayasa Mahkemesi’nin 556 sayılı KHK’nın 61/A maddesinin çeşitli bentlerine ilişkin olarak “suçta ve cezada kanunilik”, “temel haklar ile kişi hak ve ödevlerinin kanun hükmünde kararname ile düzenlenemeyeceği”, “hukuk devleti”, “ölçülülük” ilkelerine

anlamda, ilgili maddede atf yoluyla düzenleme yapılmasından kaynaklanan teknik hata düzeltilmiş görünmekle birlikte, bu tip bir düzenlemenin KHK metni içinde yer alıyor olmasından kaynaklanan eleştiriler hala devam etmektedir. Belirtmek gerekir ki, yerel mahkemelerin “idari düzenlemeyle ceza hükmü düzenlenemez” gerekçesi ile 556 sayılı KHK’yı uygulamayı reddettiği kararları mevcuttur. Yargıtay ise bu yönde bir kararı, her ne kadar idari bir düzenleme olsa da 556 sayılı KHK’nın yürürlükte olduğu dönemde uygulanması gerektiğini ve “idari kararlar ceza hükmü düzenlenemeyeceği” gerekçesi ile hüküm tesisinin yasaya aykırı olduğunu ifade ederek bozmuştur².

II. KORUNAN HUKUKÎ DEĞER

Marka suçları ile korunan temel hukuki değer marka sahibinin haklarıdır³. Ancak, söz konusu suçlar bunun yanında tüketicilerin haklarını da korunmaktadır. Zira marka, mal veya hizmetleri tüketiciler nezdinde ayırt edilebilir kılmayı hedefleyen, bunların belirli nitelikte ve kalitede olduğunu gösteren işaretlerdir. Marka sahibinin marka hakkının ihlal edilmesi aynı zamanda tüketicinin tescilli ürünlere duyduğu güvenin de ihlal edildiği anlamına gelecektir. Bu sebeple, marka suçları ile korunan bir başka hukuki değer de kamu güveni ve kamu düzenidir⁴. Ayrıca, marka suçları ile rekabet düzeni de korunmaktadır. Sonuç olarak, marka suçları ile birden fazla hukuki değer koruma altına alınmaktadır⁵.

dayanarak vermiş olduğu iptal kararları ve marka suçlarının kronolojik açıdan ne şekilde düzenlendiğine ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. Ayoğlu, s. 23- 37; Alıcı, s. 149- 157.

² Yargıtay 7. CD, 19.11.2013, E. 2012/21450, K. 2013/22341: “556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin, 28.01.2009 tarih 27124 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5833 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3.maddesi ile değişik 61/A maddesinin suç tarihi itibari ile yürürlükte bulunduğu gözetilerek, sanığa isnat edilen suça ilişkin maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasına yarar delillerin etraflıca araştırılıp ortaya çıkacak uygun sonuç çerçevesinde bir karar verilmesi gerekirken, idari kararlar ceza hükmü düzenlenemeyeceğinden bahisle yazılı şekilde hüküm tesisi yasaya aykırı...” (yayınlanmamış karar).

³ Topçu, s. 109.

⁴ Yenidünya/ İçer, s. 53.

⁵ Sayar, s. 65-66; Manti, s. 53-54; Bağcı, s. 2.

III. MADDİ UNSURLAR

A. KONU

Marka suçlarının hukuki konusunu “marka”lar oluşturmaktadır. 556 sayılı KHK’nın 5. maddesine göre; “Marka, bir teşebbüsün mal veya hizmetlerini bir başka teşebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koşuluyla, kişi adları dâhil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar malların biçimi veya ambalajları gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işaretleri içerir.” Bu maddeden de anlaşılacağı üzere marka, ayırt edici nitelik taşıyan her türlü işarettir. Kararname hangi işaretlerin marka olarak kabul edilebileceği konusunda kesin bir sınır çizmemiş, “gibi”, “her türlü” ifadeleriyle de bu hususu vurgulamıştır. Madde metninde sayılan “sözcük, şekil, harf, ...” örnekleyici sayımdır, numerus clausus değildir⁶. Öğretide Tekinalp ve Poroy- Yasaman, markanın i) ayırt edici ve ii) işaret olması unsurlarını içermesi gerektiğini savunmaktadır⁷. Arkan’a göre marka, bir teşebbüsü ya da taciri hedef almayan, ancak bir mal veya hizmetin tanıtılmasına ve ayırt edilmesine yarayan işarettir⁸. Burada açıklığa kavuşturulması gereken nokta “ayırt edicilik”ten ne anlaşılması gerektiğidir. KHK bu konuda bir tanım içermemekte ancak beşinci maddenin lâfzî yorumuyla ayırt ediciliğin, bir mal veya hizmeti diğer mal ve hizmetlerden farklılaştırma, ayırmaya yarayan olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Ayırt edici bu işaret bir malı konu ediniyorsa “ticaret markası”, bir hizmetin ayırt edilmesine yardım ediyorsa “hizmet markası” olarak adlandırılır⁹. Diğer bir açıdan markalar, garanti markası, ortak marka, ferdi marka olmak üzere üçlü ayrımına tabi tutulabilir. 556 sayılı KHK’nın 7. kısmında ortak marka ve garanti markası tanımlanmaktadır. KHK’nın 54. maddesine göre “Garanti markası, marka sahibinin kontrolü altında birçok işletme tarafından o işletmelerin ortak özelliklerini, üretim usullerini, coğrafi menşelerini ve kalitesini garanti etmeye yarayan işarettir”. Garanti markası, adına tescilli kişi tarafından kullanılmayan ancak teknik yönetmeliğinde yazılı nitelikleri haiz her teşebbüs tarafından izin alınarak kullanılabilen markadır¹⁰.

⁶ Tekinalp, s. 361.

⁷ Tekinalp, s. 360; Poroy/ Yasaman, s. 409-410.

⁸ Arkan, s. 269.

⁹ Arkan, s. 274; Tekinalp, s. 370-371; Poroy/ Yasaman, s. 410.

¹⁰ Tekinalp, s. 371-372; Yargıtay 11. HD, 05.03.2013, E. 2012/5346, K. 2013/4008: “...Davacı vekili, müvekkilinin sahibi olduğu TSE markalarının kullanılabilmesi için müvekkili ile

Garanti markası, işaret ettiği mal ve hizmetlerin belli bir niteliğini ön plana çıkarır ve bu konuda tüketiciye kalite güvencesi verir. Örneğin, “TSE” bir garanti markasıdır ve üzerinde bulunduğu malların Türk Standartları Enstitüsü’nün standartlarına uygun olduğunu garanti eder¹¹. Garanti markasını kullanmak isteyen kişilerin izin başvurusu yapması gerekir. Bu kişiler, gereken nitelikleri taşıdıklarının anlaşılması halinde kendilerine verilecek adi lisans ile garanti markasını kullanabilirler. Yargıtay, garanti markasının izinsiz kullanılmasının kamu güvenini sarsacağı ve haksız rekabet ortamı yaratacağı gerekçeleri ile marka hakkına tecavüz olduğunu kabul etmiştir¹². KHK’nın 55. maddesine göre ise, “*Ortak marka, üretim veya ticaret veya hizmet işletmelerinden oluşan bir grup tarafından kullanılan işarettir. /Ortak marka gruptaki işletmelerin mal veya hizmetlerini diğer işletmelerin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeye yarar*”. Madde metninden de anlaşılacağı üzere, ortak marka bir grup işletme tarafından ortak olarak kullanılan markadır¹³. Bu grubun ayrı bir tüzel kişiliği yoktur¹⁴, her bir üyenin markayı bağımsız olarak kullanma hakkı vardır¹⁵. 556 sayılı KHK’ya alınmamakla birlikte 551 sayılı Markalar Kanunu’nun 2. maddesinde “*ferdi marka*”, “*gerçek veya tüzel kişiler tarafından münferiden ve müstakilen* (kişisel ve bağımsız olarak) *kullanılan marka*” olarak tanımlanmıştır¹⁶.

Marka üzerindeki hak yaratılma ile ortaya çıkmaz. Bu yönüyle diğer fikri ve sınai eserler üzerindeki haktan ayrılır. Bir işaret kullanım sonucu ayırt edici nitelik kazanmışsa -ki bu durumda, tescil talebi reddedilemez- veya marka

marka sözleşmesi imzalanması gerektiğini, davalının müvekkili ile sözleşme yapmaksızın, TSE markasını izinsiz olarak ticari dokümanları üzerinde kullandığının tespit edildiğini belirterek markaya tecavüzün önlenmesine, haksız TSE markasının basılı olduğu her türlü evrak, broşür ve ürünlerin toplatılarak muhafaza altına alınmasına, 8.260,00 TL maddi, 41.300,00 TL manevi tazminatın dava tarihinden itibaren ticari reeskont faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, hükmün ilanına karar verilmesini talep ve dava etmiştir....dava konusu kullanımın 2008 yılında, davacı ile dava dışı şirket arasında akdedilen sözleşmenin sona ermesinden 2 yıl sonra, gerçekleşmiş olması karşısında markanın izinsiz kullanıldığının anlaşıldığı, tacir olan davalının markanın izinli kullanıp kullanılmadığını araştırma yükümlülüğü bulunduğu gibi, izinsiz kullanımın sonuçlarını bilebilecek durumda olduğu gerekçesi ile davanın kısmen kabulü...” (yayınlanmamış karar).

¹¹ Poroy/ Yasaman, s. 414-415; Tekinalp, s. 372.

¹² Yargıtay 11. HD, 27.04.2000, E. 2000/2598, K. 2000/3579, 30.10.2014 tarihinde www.kazanci.com adresinden erişildi.; Poroy/ Yasaman, s. 417.

¹³ Poroy/ Yasaman, s. 410.

¹⁴ Arkan, s. 275, dn. 4.

¹⁵ Poroy/ Yasaman, s. 417.

¹⁶ Arkan, s. 274-275.

olarak baştan itibaren tescil edilmişse, bu işareti kullanan kişi lehine bir hak doğurur. Marka sadece tescil edildiği mal ve hizmetler yönünden hak sahibi lehine haklar doğurur. Tescil dışında kalan mal ve hizmetle yönünden ise aynı korumayı sağlamaz. Bu sebeple, aynı markanın diğer mal ve hizmetler için bir diğer kişi adına tescilli olması mümkündür¹⁷.

Marka hakkı, ekonomik değere sahip bir hak olmasından dolayı malvarlığı hakları arasında değerlendirilir¹⁸. Malvarlığı hakları mutlak haklardandır ve herkese karşı ileri sürülebilir. Diğer bir ifadeyle, herkes bu hakları ihlal etmeme yükümlülüğü altındadır¹⁹. Marka hakkı mutlak hak olduğundan sahibine tam yetki sağlar; yani, marka hakkı sahibi markası üzerinde kullanma (usus), yararlanma (fructus) ve tasarruf etme (abusus) yetkilerinin tamamını haizdir. Bu niteliği sonucu, marka hakkı bir başkasına devredilebilir²⁰.

Marka sahibinin hakları 556 sayılı KHK'nın 9. maddesinin 1. fıkrasında 3 bent halinde sıralanmıştır. Buna göre, marka sahibi; “a) *Markanın tescil kapsamına giren aynı mal ve/veya hizmetlerle ilgili olarak, tescilli marka ile aynı olan herhangi bir işaretin kullanılması*”; “b) *Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal ve/veya hizmetlerin aynı veya benzeri mal ve/veya hizmetleri kapsayan ve bu nedenle halk tarafından, işaret ile tescilli marka arasında ilişkilendirilme ihtimali de dâhil, karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması*” veya “c) *Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsamına giren mal ve/veya hizmetlerle benzer olmayan, ancak Türkiye’de ulaştığı tanınmışlık düzeyi nedeniyle tescilli markanın itibarından dolayı haksız bir yarar elde edecek veya tescilli markanın itibarına zarar verecek veya tescilli markanın ayırt edici karakterini zedeleyecek nitelikteki herhangi bir işaretin kullanılması*”nın önlenmesini talep edebilir²¹.

¹⁷ Poroy/ Yasaman, s. 422-423.

¹⁸ Oğuzman/ Barlas, s. 120-121.

¹⁹ Oğuzman/ Barlas, s. 122.

²⁰ Poroy/ Yasaman, s. 424.

²¹ Arkan, s. 287; Yargıtay 11. HD, 12.12.2013, E. 2013/8285, K. 2013/22725: “Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre, davalının “ÖZ ÜNİVERSİTE FOTOKOPİ” ibaresiyle davacıyla aynı işi yaptığı, “fotokopi” kelimesinin ayırt edici bir tarafının bulunmadığı, davalının, davacı gibi “üniversite” ibaresini esas unsur olarak kullandığı, davalının 556 sayılı KHK'nın 61/a ve 9. maddesi uyarınca tescilden kaynaklanan haklarına tecavüzde bulunduğu, eyleminin haksız rekabet de teşkil ettiği gerekçesiyle, davanın kabulüne, davalının davacının tescilli markasına tecavüzünün önlenmesine, davalıya ait “ÖZ ÜNİVERSİTE FOTOKOPİ” ibareli tabelaların sökülmesine, basılı evrak ve ürünlerine

556 sayılı KHK'nın 6. maddesine göre, Türk Hukukunda marka koruması tescil yoluyla elde edilir. Tescil açıklayıcı değil, kurucu etkiye sahiptir²². Tescil genel prensip olmakla birlikte, markanın tescilden önce kullanılması ve ayırt ediciliğinin sağlanması halinde, bir başkasının bu marka üzerinde hak iddia etmesi durumunda, bu kişinin markadan haksız yararlanması önlenmektedir²³. Tescil ilkesinin bir diğer istisnası ise tanınmış markalardır. Tanınmış bir marka Türkiye'de tescil edilmemiş olsa dahi, aynı mal veya hizmet için Türkiye'de bir başkası adına tescil edilemez. Bunun da ötesinde, farklı mal veya hizmet için tescilli söz konusu olduğunda, bu tescil tanınmış markanın itibarını zedeleyecek veya Türkiye'deki marka sahibinin haksız kazanç elde etmesini sağlayacak ise tescil talebi kabul edilmez. Sonuç olarak, tanınmış markalar Türkiye'de tescilli olmasalar bile marka hakkının korumasından bu iki durumla sınırlı olarak yararlanırlar²⁴.

556 sayılı KHK'nın 40. maddesi uyarınca “*Tescilli markanın koruma süresi başvuru tarihinden itibaren on yıldır. Bu süre, onar yıllık dönemler halinde yenilenir*”²⁵. Bununla birlikte, markanın tescilli olduğu süre içinde kullanılması gerekir. KHK md. 14/1'e göre “*Markanın, tescil tarihinden itibaren beş yıl*²⁶ içinde, haklı bir neden olmadan kullanılmaması veya bu kullanıma beş yıllık bir süre için kesintisiz ara verilmesi halinde, marka iptal edilir.”.

B. FAİL VE MAĞDUR

1. Fail

556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinde fail yönünden herhangi bir nitelik aranmamıştır. Bu sebeple, maddede öngörülen suçlar fail açısından özgü suç özelliği göstermemektedir²⁷. 61/A maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen suç açısından fail, markanın adına tescil edildiği kimse haricinde herhangi bir kimsedir.

Maddenin 2. fıkrası açısından da fail bir özellik arz etmemektedir; herhangi bir kişi olabilir. Ancak bir kimsenin fail olabilmesi için kanun

toplantılmasına, 5.000 TL manevi tazminatın davalıdan tahsiline, hükmün ilanına karar verilmiştir.” (yayınlanmamış karar).

²² Arkan, s. 286; Tekinalp, s. 381.

²³ Poroy/ Yasaman, s. 498-499.

²⁴ Tekinalp, s. 382-383.

²⁵ Albayrak, s. 142.

²⁶ 551 sayılı Markalar Kanunu döneminde bu süre, 3 yıl olarak öngörülmüştü (md. 50/a).

²⁷ Bağcı, s. 83.

tarafından veya hak sahibi tarafından maddede yazılı fiilleri gerçekleştirmeye yetkili kılınmamış olması şarttır²⁸. Aksi takdirde, kendisine verilen yetkiyi kullandığı için fiil hukuka uygun kabul edilecek ve suç meydana gelmeyecektir. Tüketiciler malı satın almakla mülkiyet hakkını kazandıkları ve mal üzerinde ‘tasarruf etme/ tüketme (abusus)’ hakkına sahip oldukları için eşya veya ambalaj üzerinden markayı kaldırmaları bu suçu oluşturmaz.

Maddenin 3. fıkrasında da fail açısından özel bir nitelemede bulunulmadığı için herkes bu fıkra da öngörülen suçun faili olabilir.

Maddenin 4. fıkrasında, suçun bir tüzel kişinin faaliyeti esnasında işlenmesi halinde tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine başvurulacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla, suçun bir tüzel kişi adına ve faaliyeti esnasında işlenmesi de mümkündür ancak TCK md. 20 uyarınca, tüzel kişiler gerçek kişiler gibi cezalandırılmadığından haklarında güvenlik tedbirine hükmolunacaktır²⁹.

2.Mağdur

Mağdur, marka hakkı sahibidir³⁰. Doktrinde, tüzel kişilerin bir suçun mağduru olup olamayacağı hususu tartışmalıdır³¹. *Artuk/ Gökçen/ Yenidünya, Koca/ Üzülmöz, Hakeri ve Özgenç* suçun mağdurunun ancak gerçek kişi olabileceği, tüzel kişilerin suçtan zarar gören olarak nitelenebilecekleri görüşünü savunmaktadır³². *Zafer*, tüzel kişilerin de mağdur olabileceğini ifade etmektedir³³. *Demirbaş* ise, tüzel kişilerin tüzel kişilere karşı işlenebilen suçlarda mağdur olabileceği görüşündedir³⁴. Biz suçun mağdurunun ancak gerçek kişi olabileceğini, tüzel kişilerin ise suçtan zarar gören sıfatını taşıyabileceğini düşündüğümüzden, doktrinde *Yenidünya/ İçer*'in de belirttiği üzere, marka hakkının bir tüzel kişiye ait olduğu durumlarda, tüzel kişinin organını oluşturan veya hissedarı olan gerçek kişilerin mağdur, tüzel kişinin ise suçtan zarar gören olacağını³⁵ düşünüyoruz.

²⁸ Manti, s. 55.

²⁹ Sayar, s. 57-59.

³⁰ Manti, s. 55, 57, 62.

³¹ Sayar, s. 59.

³² Hakeri, s. 129; Artuk/ Gökçen, Yenidünya, s. 283; Koca/ Üzülmöz, s. 108; Özgenç, s. 209-214.

³³ Zafer, s. 158; Aynı yönde bkz. Özen, s. 66.

³⁴ Demirbaş, s. 507-508.

³⁵ Yenidünya/ İçer, s. 71.

C. FİİL, NETİCE VE NEDENSELLİK BAĞI

556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinin 1. fıkrasında “Başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal veya hizmet üreten, satışa arz eden veya satan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.” hükmü yer almaktadır³⁶. Maddede üç farklı hareket gösterilmektedir. Bunlar; mal veya hizmet üretmek, satışa arz etmek ve satmaktır. Suçun meydana gelmesi için bu üç seçimlik hareketten birinin gerçekleştirilmesi yeterlidir. Marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal veya hizmet üretmek, üretilmese bu şekilde var olan mal veya hizmeti satışa arz etmek veya satmak söz konusu suçu meydana getirir. Burada önem arz eden nokta iktibas ve iltibas kavramlarıdır. İktibas, “ödünc alma, alıntı” olarak; iltibas ise, “andırıma” olarak tanımlanmaktadır³⁷. Marka hukuku açısından iktibas, bir markanın aynısının veya ayırt edilemeyecek kadar benzerinin kullanılması olarak tanımlanabilir. Yargıtay’ın, markanın boyutlarının değiştirilerek kullanılmasını veya kısmen

³⁶ Yargıtay 7. CD, 11.07.2013, E. 2012/7015, K. 2013/17603, karşı oy yazısı: “Sanıklar hakkında şikayet bulunması, depoda yapılan aramada etiketsiz sucuklarla birlikte, sucuklara yapılandırılmamış halde şikayetçiye ait tescilli markayı taklit eden etiket bulunması, bilirkişi raporunda bulunan etiketlerden üretim tarihi olarak 11.02.2009 olarak yazılı etiketin şikayetçinin etiketine çok benzediğini ve taklit olduğunu belirtmesi karşısında atılı suç sabit olmuştur. Mahkumiyet kararı verilmesi için kararın bozulması gerekirken beraat kararı verilmesi için bozma kararına katılmıyorum.” (yayınlanmamış karar); Yargıtay 7. CD, 09.07.2014, E. 2013/8270, K. 2014/14735: “Türk Patent Enstitüsünden suça konu marka tescil belgelerinin onaylı suretleri getirtilip incelenerek, ibraz edilen faturaların suça konu eşyalara ait olup olmadığı, tarafların defter ve belgelerinde kayıtlı bulunup bulunmadıkları ve emsallerine göre ucuza alınıp alınmadığı araştırılıp, kömürleri sanığa sattığı söylenen Gökay Karabacak’ın bu hususta beyanının da alınmasından sonra sanığın hukuki durumunun değerlendirilmesi gerekirken eksik inceleme ile yasal olmayan gerekçelere dayanılarak yazılı şekilde beraatine hükmedilmesi yasaya aykırı...” (yayınlanmamış karar); Yargıtay 7. CD, 11.06.2014, E. 2013/7297, K. 2014/13995: “Suç tarihi itibarıyla 28/01/2009 tarih ve 27124 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5833 sayılı Yasanın 3. maddesi ile değişik 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 61/A maddesinin yürürlükte bulunduğu gözetilerek; Türk Patent Enstitüsünden suça konu marka tescil belgelerini onaylı suretleri getirtilip, katılan firmadan temin edilecek orjinal ürünlerle sanıkta ele geçirilen ürünlerin karşılaştırılması suretiyle marka hakkının ihlal edilip edilmediği konusunda uzman bilirkişi incelenmesi yaptırılarak sonucuna göre sanıkların hukuki durumunun değerlendirilmesi gerekirken eksik inceleme ile yasal olmayan gerekçelerle yazılı şekilde beraatlerine karar verilmesi yasaya aykırı...” (yayınlanmamış karar).

³⁷ Türk Dil Kurumu, Büyük Türkçe Sözlük, 02.11.2014 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts adresinden erişildi.

kullanılmasını da aynen kullanma olarak kabul ettiği kararları mevcuttur³⁸. *Kanımızca*, iktibas konusunda 556 sayılı KHK'nın 7. maddesinde (f. 1, b bendi) marka tescilinde mutlak red sebepleri arasında sayılan "aynı" veya "ayırt edilemeyecek kadar benzer" kriteri uygulanmalıdır³⁹. Marka hukukunda iltibas ise, iki markanın birbirini andırmasını, birbirine benzemesini, halk tarafından karıştırılmasını ifade eder⁴⁰. Bu suçun oluşumu için halk tarafından fiilen markaların karıştırılmış olması gerekmez, karıştırma ihtimalinin bulunması yeterlidir⁴¹. Karıştırma ihtimali tespit edilirken orta seviyedeki tüketicilerin algıları dikkate alınmalıdır. Ayrıca, özel bit tüketici çevresi olan mal veya hizmetler bakımından o tüketici çevresinin algısının esas alınması gerekir⁴². *Kanımızca*, iltibas konusunda 556 sayılı KHK'nın 8. maddesinde nisbi red sebepleri arasında sayılan "*markanın halk tarafından karıştırılma ihtimali olması ve bu karıştırılma ihtimali tescil edilmiş veya tescil için başvurusu yapılmış bir marka ile ilişkili olduğu ihtimalini de kapsamaması*" kriter olarak getirilebilir⁴³. Bu konuda bir kriter getirilmemesi ihtimalinde, her inceleme hakimnin takdirine kalacak ve keyfi kararlara sebebiyet verebilecektir. Ceza hukukumuzda hakim olan "*suçta ve cezada kanunilik*" ve "*belirlilik*" ilkeleri açısından bir kriter getirilmesi zorunludur. Ayrıca, iktibas ve iltibas kavramlarının Kanunun diğer hükümleri ile uyum içinde olmadığı görüşünderiz. Nitekim 9/I-a maddesinde "*tescilli marka ile aynı*

³⁸ Yargıtay 11. HD, 08.06.2000, E. 2000/4615, K. 2000/5298: "*Davacı ve davalı tarafların aynı alanda faaliyet gösterdikleri; davacı şirketin kullandığı markanın tescilindeki logonun çift çıplak ayak logosu, davalıların tescilindeki logonun ise tek çıplak ayak logosu olduğu ancak tüketici hafızasında kalan sadece çıplak ayak imajı olduğu; davacı tescilinin daha eski olduğu; gerekçesi ile davalı markasının hükümsüzlüğü ne davalıların hükümsüz sayılabilecek logoyu kullanmalarının haksız rekabet oluşturacağına dair mahalli mahkeme kararı Usul ve Kanun'a uygundur.*" (02.11.2014 tarihinde www.kazanci.com adresinden erişildi.)

³⁹ Aynı yönde bkz. Manti, s. 61.

⁴⁰ Yargıtay 15.CD, 13.01.2014, E. 2012/9973, K. 2014/15: "*...suç tarihinde sanıklara ait olan depoda ihbar üzerine yapılan aramada, sahte olduğu ifade edilen bir miktar deterjan ve boş deterjan kutularının ele geçtiği, sanıkların bu deterjanları katılan firmanın üretimi Calgon deterjan kutularına doldurarak piyasaya sürerek haksız marka kullanıp alıcıları dolandırmak amacıyla bulundurdıkları iddiasıyla açılan davada, dolandırıcılık suçundan sanıkların cezalandırılmaları için yeterli ve kesin delil elde edilemediğinden ve haksız marka kullanımı yönünden ise 556 Sayılı KHK 61/A-c maddesinin zımnen yürürlükten kaldırılması, eylemin kanunda suç olarak tanımlanmamış bulunması nedenleriyle beraatlerine dair mahkemenin kabulünde bir isabetsizlik görülmemiştir.*" (yayınlanmamış karar).

⁴¹ Güneş, Sınai Mülkiyet, s. 181.

⁴² Yenidünya/ İçer, s. 57- 59.

⁴³ Aynı yönde bkz. Manti, s. 61.

olan bir işaretin kullanılması”, 9/I-b maddesinde ise, “*halk tarafından karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması*” ifadeleri iktibas ve iltibas kavramlarını karşılamak üzere kullanılmıştır ve “suçta ve cezada kanunilik” ilkesi açısından da daha net ifadelerdir⁴⁴.

556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen suç seçimlik hareketli suç özelliği göstermektedir. Seçimlik hareketlerden birinin ya da birkaçının gerçekleştirilmesi suçun oluşumu için yeterlidir, hepsinin birlikte gerçekleştirilmesi aranmaz. Ayrıca, bir zararın meydana gelmesi de aranmaz; bu bentte düzenlenen suç, tehlike suçu özelliği göstermektedir⁴⁵. Seçimlik hareketlerden birden fazlasının ya da tamamının gerçekleştirilmesi halinde de bir suçun varlığından bahsedilir, bu durum birden fazla suçun oluşumuna sebebiyet vermez. Suç, seçimlik hareketli olmasının yanında bağlı hareketlidir⁴⁶. Suçun meydana gelmesi için iktibas veya iltibas suretiyle üretme, satışa arz etme veya satma fiillerinden birinin gerçekleştirilmesi gerekir. İktibas veya iltibas, hareketin yerine getirilmesi zorunlu unsurudur. Bu bağlı hareketin gerçekleştirilmesi suretiyle üretme, satışa arz etme veya satma seçimlik hareketlerinden herhangi birisinin yerine getirilmesi ile suç meydana gelir. Bu fiiller sınırlı sayıdadır ve maddede sayılmayan elde bulundurma, depolama fiilleri suçun oluşumuna sebebiyet vermez⁴⁷. Ancak niceliksel açıdan malın miktarı değerlendirilmeli, “satışa arz”a teşebbüs ihtimali göz ardı edilmemelidir⁴⁸. 556 sayılı KHK m. 61/A anlamında suç sayılmayan elde bulundurma, depolama fiilleri ancak TTK haksız rekabet hükümleri ile korunabilir⁴⁹.

556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinin 2. fıkrası ise “*Marka koruması olan eşya veya ambalajı üzerine konulmuş marka koruması olduğunu belirten işareti yetkisi olmadan kaldıran kişi hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.*” hükmünü getirmektedir. Bu suçun gerçekleşmesi için marka koruması altındaki işaretin bir şekilde ürün veya ambalajı üzerinden kaldırılması gerekmektedir. Ancak kanun bunun nasıl gerçekleşeceği konusunda bir yöntem göstermemiştir. Bu sebeple 2. fıkrada gösterilen suçun serbest hareketli suç olduğu söylenebilecektir. Zira bu kaldırma fiili kazıma şeklinde

⁴⁴ Çağlar, s. 105.

⁴⁵ Güneş, Marka ve Telif, s. 179.

⁴⁶ Yenidünya/ İçer, s. 53- 54.

⁴⁷ Güneş, Sınai Mülkiyet, s. 175; Güneş, Marka ve Telif, s. 166.

⁴⁸ Güneş, Marka ve Telif, s. 177.

⁴⁹ Sayar, s. 59-61.

gerçekleştirilebileceği gibi, sökme, dikişini açma, yapışkanını kaldırma, üzerini boyama, silme veya üzerini kapatma şeklinde de gerçekleştirilebilir⁵⁰.

556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinin 3. fıkrasında ise, “*Yetkisi olmadığı halde başkasına ait marka hakkı üzerinde satmak, devretmek, kiralamak veya rehnetmek suretiyle tasarrufta bulunan kişi iki yıldan dört yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.*” düzenlemesi yer almaktadır. Bu fıkra yetkisi olmayan bir kimsenin marka hakkı üzerinde tasarruf işlemlerinde bulunmasını yaptırıma bağlamaktadır. Tasarruf işlemi olarak satma, devretme, kiralama ve rehnetme işlemlerini saymaktadır. Markaların konu olabileceği hukuki işlemler 556 sayılı KHK'nın 15–22. maddeleri arasında “*devir, miras yoluyla intikal, rehin, lisans, teminat ve haciz*” işlemleri olarak gösterilmektedir. Önceki düzenlemede “*herhangi bir tasarrufta bulunmak*” ibaresi mevcuttu ve bu ifadeden bütün tasarruf işlemleri anlaşılıyordu. Ancak yeni düzenlemede suç teşkil eden seçimlik eylemler “*satmak, devretmek, kiralamak ya da rehnetmek*” işlemleri ile sınırlandırılmıştır. Fıkra bu haliyle, bağlı ve seçimlik hareketli suç niteliği göstermektedir. Sayılan hareketlerden birinin gerçekleştirilmesi suçun meydana gelmesi için gerekli ve yeterlidir. Birden fazlasının gerçekleştirilmesi halinde ise birden fazla suçun varlığından değil tek bir suçun varlığından bahsedilir⁵¹.

Marka suçları sırf hareket suçlardır. Kanuni tanımda sayılan hareketlerin gerçekleştirilmesi ile başka bir neticenin ortaya çıkması beklenmeksizin suç oluşmuş olur. Dolayısıyla, birinci fıkrada üretme, satışa arz etme veya satma; ikinci fıkrada kaldırma; üçüncü fıkrada ise satma, devretme, kiralama veya rehnetme hareketlerinden birinin gerçekleştirilmesiyle suç meydana gelmiş olacaktır. Bu hareketlerin haricinde bir tehlike veya zararın ortaya çıkması aranmayacaktır⁵².

Marka suçlarının gerçekleşmesi için bir neticenin meydana gelmesi aranmadığından nedensellik bağına ilişkin bir sorun söz konusu olmayacaktır.

IV. MANEVİ UNSUR

556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinde düzenlenen marka suçlarının tamamı kasten işlenebilen suçlardır. Suçun meydana gelmesi için fail, suçun

⁵⁰ Sayar, s. 61; Manti, s. 54-55.

⁵¹ Sayar, s. 62; Manti, s. 57.

⁵² Sayar, s. 63.

kanuni tanımındaki unsurları bilerek ve isteyerek gerçekleştirmelidir⁵³ (TCK md. 21/1). 5237 sayılı TCK md. 22/1 uyarınca “*Taksirle işlenen fiiller, kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır.*” 556 sayılı KHK’nın 61/A maddesinde taksirle ilgili herhangi bir düzenleme bulunmadığından marka suçlarının taksirle işlenmesi mümkün değildir⁵⁴. Doktrinde Keskin, taklit markayı piyasaya sokma suçunun taksirle de işlenebileceğini savunmaktadır⁵⁵ ancak bu görüşün TCK md. 22/1⁵⁶ genel hükmü karşısında bir geçerliliği bulunmamaktadır. Özen ise, 61/A maddesinin 1. ve 3. fıkralarındaki suçların doğrudan kastla, 2. fıkrasındaki suçun ise doğrudan kastın yanında olası kastla da işlenebileceği görüşündedir⁵⁷.

Kanuni tanımda fiilin belli bir amaca yönelik olarak işlenmesinin arandığı hallerde “*özel kast*”ın varlığından bahsedilir⁵⁸. Özel kast, madde metninde “...amacıyla”, “...maksadıyla” veya “... için” ifadeleri ile gösterilir. 556 sayılı KHK’nın 61/A maddesinin ilk üç fıkrasında kanuni tanımı bulunan suçlarda böyle bir ifadeye rastlanmadığından marka suçları açısından özel kastın aranmadığı, genel kastla işlenmelerinin yeterli olduğu sonucuna varılabilir.

V. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU

Bir fiilin suç teşkil edebilmesi için hukuka aykırı olması gerekir. Eğer bu fiili hukuka uygun hale getiren bir sebep mevcutsa, bu durumda fiil suç oluşturmaz. Öncelikle, TCK’nın genel hükümleri arasında düzenlenen kanunun hükmü (md. 24/1), meşru savunma (md. 25/1), hakkın kullanılması (md. 26/1) ve ilgilinin rızası (md. 26/2) hukuka uygunluk sebepleri marka suçları açısından da niteliği uyuştuğu kadarıyla uygulama alanı bulacaktır⁵⁹. Marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz suçu özelinde ise, ilgilinin rızası ve hakkın kullanılması birer hukuka uygunluk sebebi oluşturur⁶⁰.

Bunların yanında, 556 sayılı KHK’da marka suçları açısından özel hukuka uygunluk sebepleri de düzenlenmiştir. İlk olarak, 556 sayılı KHK md. 10’da “*markanın sözlük veya başka başvuru eserinde yer alması*” hukuka

⁵³ Manti, s. 66.

⁵⁴ Sayar, s. 77.

⁵⁵ Keskin, s. 148.

⁵⁶ “*Taksirle işlenen fiiller, kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır.*”

⁵⁷ Özen, s. 65-66.

⁵⁸ Koca/ Üzülmöz, s. 239-240.

⁵⁹ Manti, s. 63.

⁶⁰ Yenidünya/ İçer, s. 77-81.

uygunluk sebebi olarak düzenlenmektedir. İlgili madde uyarınca “*Tescilli bir markanın, tescilli olduğu belirtilmeden bir sözlük, ansiklopedi veya bir başka başvuru eserinde, jenerik ad izlenimi verecek şekilde, yayımlanması durumunda, marka sahibinin talebi üzerine yayımcı, yayımın sonraki ilk sayısında yanlışlığı düzeltir.*” Bu hükme göre, markanın tescilli olduğu belirtilerek anılan şekilde kullanılması halinde fiil hukuka uygundur. Aynı şekilde, tescilli olduğu belirtilmeden kullanılması halinde de kullanan kişiye, marka sahibinin talebi üzerine, yanlışlığı düzeltme imkânı tanınmaktadır. Bu talebe rağmen düzeltme yapılmazsa bu durumda fiil hukuka aykırı hale gelecektir. Doktrinde *Tekinalp*, markanın bu şekilde bir başvuru eserinde yer almasının markasal kullanım şekillerine uymadığını, markasal kullanım teşkil etmediği için marka sahibi tarafından dava açılmayacağını savunmaktadır⁶¹.

İkinci olarak, 556 sayılı KHK'nın 12. maddesinde “*Dürüstçe ve ticari veya sanayi konularıyla ilgili olarak kullanılmaları koşuluyla üçüncü kişilerin, ad ve adresini, mal veya hizmetlerle ilgili cins, kalite, miktar, kullanım amacı, değer, coğrafi kaynak, üretim veya sunulmuş zamanı veya diğer niteliklere ilişkin açıklamaları kullanmaları marka sahibi tarafından engellenemez.*” hükmü yer almaktadır. Bu düzenleme, doktrin ve Yargıtay tarafından hukuka uygunluk sebebi olarak kabul edilmektedir⁶². Tek koşul ise kullanımın dürüstlük kuralına uygun olmasıdır. Yargıtay 11. HD, 03.10.2003 tarihli ve E.2003/2346, K.2003/8743 sayılı kararında bir markanın üçüncü kişi tarafından kullanılabilmesi için hâkim unsur-tali unsur ayrımı yapmıştır. Bu ayırım uyarınca, üçüncü kişinin başkası adına tescilli bir markayı KHK md. 12 nezdinde hukuka uygun olarak kullanabilmesi için kendi markasını hâkim unsur, başkası adına tescilli markayı tali unsur olarak kullanmalıdır. Yargıtay bu kararının Daire'nin kararlılık gösteren, devamlılık kazanmış kararı olduğunu vurgulamıştır⁶³.

Üçüncü olarak, 556 sayılı KHK'nın 13. maddesinde “*marka tescilinden doğan hakların tüketilmesi*” düzenlenmektedir. İlgili hükme göre, “*Tescilli bir markanın tescil kapsamındaki mal üzerine konularak, marka sahibi tarafından veya onun izni ile Türkiye'de piyasaya sunulmasından sonra, mallarla ilgili fiiller marka tescilinden doğan hakkın kapsamı dışında kalır. Marka sahibinin, birinci fıkra hükmüne girmesine rağmen, malın piyasaya sunulmasından sonra, üçüncü kişiler tarafından değiştirilerek veya*

⁶¹ Tekinalp, s. 449-450; Manti, s. 64; Sayar, s. 70-71.

⁶² Sayar, s. 71.

⁶³ Tekinalp, s. 450-452; Sayar, s. 71; Manti, s. 64-65.

kötüleştirilerek ticari amaçlı kullanmalarını önleme yetkisi vardır.”. Marka koruması, ilgili malın marka hakkı sahibi tarafından veya onun izni ile malın veya hizmetin hukuka uygun olarak piyasaya sunulması ile tükenir. Burada dikkat edilmesi gereken tükenen şey marka hakkı değil, marka hakkının korumasıdır. Ürün bir kez piyasaya sunulduktan sonra, marka sahibi ürünün tekrar satılmasına veya hakkında reklam yapılmasına müdahale edemez⁶⁴.

556 sayılı KHK’da düzenleme bulmuş dördüncü hukuka uygunluk sebebi ise, kullanılan işaretlerin kullanım yoluyla ayırt edicilik kazanması ve marka haline dönüşmesidir. KHK’nın 7. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenen bu durumda “*Bir marka tescil tarihinden önce kullanılmış ve tescile konu mallar veya hizmetlerle ilgili olarak bu kullanım sonucu ayırt edici bir nitelik kazanmış ise (a), (c) ve (d) bentlerine göre tescili reddedilemez.*”. Tescilin reddedilemediği bu durumda markanın kullanımı da hukuka uygun olacaktır⁶⁵.

VI. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

5833 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile 556 sayılı KHK’nın 61/A maddesinin 2., 3., ve 4. fıkraları ilga edilmiştir. Bunun neticesinde, marka suçları açısından özel hüküm niteliğindeki teşebbüs, iştirak, içtima hükümleri yürürlükten kalmıştır. Özel hüküm yürürlükten kalkınca, TCK’nın suçun özel görünüş şekilleri konusundaki genel hükümleri marka suçları açısından da uygulanır hale gelmiştir.

A. TEŞEBBÜS

5237 sayılı TCK’nın 35. maddesinin 1. fıkrası “*Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur.*” hükmünü içermektedir. Madde metninden bir tanım çıkarılacak olursa, teşebbüs bir kişinin kastettiği suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp elinde olmayan sebeplerle tamamlayamamasıdır.

556 sayılı KHK’nın 61/A maddesinde öngörülen suçlar sırf hareket suçları olup, bu suçlarda, suç hareketin tamamlanması ile oluştuğundan, ayrıca bir neticenin gerçekleşmesi aranmadığından bu suçlara teşebbüs mümkün değildir. Ancak, icra hareketlerinin bölünebildiği hallerde, icra

⁶⁴ Tekinalp, s. 453; Manti, s. 65.

⁶⁵ Manti, s. 65.

hareketlerine başlanmış ancak bu hareketler failin elinde olmayan sebeplerle tamamlanamamışsa teşebbüs söz konusu olabilir⁶⁶.

Teşebbüs halinde TCK md. 35/2 uyarınca “fail, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine on üç yıldan yirmi yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine dokuz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Diğer hallerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadar indirilir.” 556 sayılı KHK’nın 61/A maddesinde öngörülen yaptırımlar fıkralara göre sırasıyla “bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası”, “bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası” ve “iki yıldan dört yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası” olduğundan, teşebbüs halinde fıkralarda belirtilen yaptırımlar dörtte birinden dörtte üçüne kadar indirilerek uygulanacaktır.

B. İŞTİRAK

İştirak, TCK’nın 37. maddesinde “faillik”, 38. maddesinde “azmettirme”, 39. maddesinde “yardım etme” şeklinde düzenlenmiştir. Dönmezer- Erman, iştirak halinde işlenen suçları, bir kişi tarafından tek başına işlenebilecek bir suçun birden fazla kişi tarafından önceden aralarında işbirliği yapmaları sonucunda işlenen suçlar olarak tanımlamaktadır⁶⁷. Suça iştirakten bahsedebilmek için bu kişiler arasında suç işlemeye başlamadan önce iştirak etme iradesinin var olması gerekir. Ayrıca faillerin, azmettirenin veya yardım edenin iştirakten sorumlu tutulabilmesi için suçun icra hareketlerine başlanmış olması gerekir.

556 sayılı KHK’nın 5833 sayılı Kanunla değiştirilmesinden önce 61. maddenin 1. fıkrasının e bendinde “a ve c bendlerinde yazılı fiillere iştirak veya yardım veya bunları teşvik etmek veya hangi şekil ve şartlarda olursa olsun bu fiillerin yapılmasını kolaylaştırmak” marka hakkına tecavüz fiilleri arasında sayılmıştı. Madde metninden de anlaşılacağı üzere, maddenin eski hali markaya tecavüz fiillerine iştiraki de ayrı bir tecavüz eylemi olarak düzenlemekte ve iştirak edenleri de fail gibi cezalandırmaktaydı. 556 sayılı KHK’nın 5833 sayılı Kanun’la değişik güncel halinde marka suçlarıyla ilgili özel bir düzenleme bulunmadığından iştirak konusunda TCK’nın genel

⁶⁶ Sayar, s. 77-79; Manti, s. 66-67.

⁶⁷ Dönmezer/ Erman, s. 83.

hükümleri uygulanacaktır. 556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinde düzenlenen suçlara iştirakin her şekli mümkündür⁶⁸.

C. İÇTİMA

İçtima, TCK madde 42'de "*bileşik suç*", madde 43'te "*zincirleme suç*" ve madde 44'te "*fikri içtima*" olarak düzenlenmiştir. 556 sayılı KHK'da içtima konusunda marka suçları açısından özel hüküm bulunmadığından bu konuda TCK'nın genel hükümleri marka suçları açısından da uygulanacaktır.

Birden fazla marka suçunun bir arada veya bir marka suçunun diğer kanunlarda yer alan suçlarla birlikte işlenmesi mümkündür. Doktrinde, marka suçlarının diğer kanunlarda yer alan suçlarla birlikte işlenmesi halinde gerçek içtima kuralları uygulanacağını ileri süren görüşler mevcuttur⁶⁹. Doktrinde Özen, markanın tescil edilmesinden ve bu sebeple resmi belge teşkil etmesinden hareketle, taklit edilmesi durumunda TCK md. 204'te düzenlenen "resmi belgede sahtecilik" suçunun da oluşacağını ileri sürmektedir⁷⁰. Örneğin, bir marka taklit edilmiş ve korsan ürünlerin üzerinde kullanılmış ancak satışa arz edilmeden bu durum ortaya çıkmış ise, TCK md. 204 anlamında resmi belgede sahtecilik suçu oluşmuş ancak 556 s. KHK md. 61/A, f. 1'deki suç teşebbüs aşamasında kalmış olacaktır. *Birtek* ise, markanın resmi belge kabul edilemeyeceği, buradan hareketle taklit edilmesinin resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturmayacağı kanaatindedir⁷¹. *Kanaatimizce*, marka resmi belge kabul edilemeyeceğinden, markanın taklit edilmesi durumunda da bu fiil "resmi belgede sahtecilik" suçunun oluşumuna sebebiyet vermeyecektir. Öte yandan, failin tek bir suç işleme kararı ile aynı marka suçunu birden fazla kez işlemesi halinde veya aynı suçu tek bir marka hakkı sahibinin birden fazla markasına karşı işlemesi halinde zincirleme suçun varlığından bahsedilir ve TCK'nın ilgili hükümleri uygulanır⁷².

Yargıtay bir kararında, "*sanığın sahte markalı aynı tür ürünlerin marka isimlerini ve değişik markalardan olmalarını önemsemeden bunları satarak haksız aşırı kazanç elde etme kararını gerçekleştirmek kastı ile hareket ettiği*" gerekçesinden hareketle sanığın hareketlerinin müteselsil suç teşkil ettiğini, olayda müteselsil suç hükümleri uygulanması gerektiğini ve taklit edilen her

⁶⁸ Sayar, s. 79-80; Manti, s. 67.

⁶⁹ Manti, s. 67.

⁷⁰ Özen, s. 64.

⁷¹ Birtek, s. 504.

⁷² Manti, s. 67.

marka için ayrı ceza tayininin kanuna aykırı olduğunu kabul etmiştir⁷³. Diğer bir kararında ise, “Aynı gün yapılan aramada farklı firmalar adına tescilli markaların taklidi olan ürünlerin bulunması karşısında, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 43. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları gereğince bir suç işleme kararının icrası kapsamında aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir file işlenmesi sebebiyle zincirleme suç kapsamında kaldığı”na hükmetmiştir⁷⁴.

D. ETKİN PİŞMANLIK

Etkin pişmanlık, suçun bütün unsurları ile ortaya çıkmasından sonra failin pişmanlığını gösteren birtakım hareketlerde bulunması neticesinde ceza almasını önleyen ya da daha az ceza almasını sağlayan bir ceza hukuku kurumudur. Etkin pişmanlık, genel hükümler arasında düzenlenmediğinden sadece yasada açıkça imkân tanınan durumlarda uygulanabilir⁷⁵.

556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinin son fıkrasında “Üzerinde başkasının hak sahibi olduğu marka taklit edilerek üretilmiş malı satışa arz eden veya satan kişinin bu malı nereden temin ettiğini bildirmesi ve bu suretle üretenlerin ortaya çıkarılmasını ve üretilmiş mallara elkonulmasını sağlaması halinde hakkında cezaya hükmolunmaz.” ifadesi yer almaktadır. Bu düzenlemeyle 61/A maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen “satışa arz etme veya satma” suçu açısından etkin pişmanlık hali öngörülmüştür. Dikkat edilirse, etkin pişmanlık 1. fıkrada düzenlenen suçun tamamı için değil sadece “satışa arz etme veya satma” fiilleri için öngörülmüştür. Failin ceza almaması için malı nereden temin ettiğini bildirmesi ve bu şekilde üretilen ürünlerin ortaya çıkarılması ve bu mallara el konulmasını sağlaması gerekmektedir. Bu koşulların arasında “ve” bağlacı kullanıldığı için dar yorumlanmalı ve fail, ürünleri nereden temin ettiğini söylese dahi eğer ürünler ortaya çıkarılamaz ve bu ürünlere el konulamaz ise etkin pişmanlık kurumundan yararlanamamalıdır⁷⁶.

Fıkra da etkin pişmanlık hükümlerinin ne zaman uygulanabileceği konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. Bu durumda, soruşturma ya da

⁷³ Yargıtay 7. CD, 21.11.2003, E. 2003/13029, K. 2003/11076, 31.10.2014 tarihinde www.kazanci.com adresinden erişildi.; Sayar, s. 82.

⁷⁴ Yargıtay 7. CD, 09.07.2014, E. 2014/12208, K. 2014/14626 (yayınlanmamış karar); Yargıtay 7. CD, 09.07.2014, E. 2013/12438, K. 2014/14466 (yayınlanmamış karar).

⁷⁵ Hakeri, s. 485.

⁷⁶ Özen, s. 67-68; MÜSİAD, s. 69.

kovuşturma aşamasında uygulanması mümkündür. Soruşturma aşamasında etkin pişmanlık gösteren fail hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilebilir (CMK md. 171/1). Bu konuda savcının takdir yetkisi mevcuttur. Kovuşturma aşamasında etkin pişmanlık gösteren fail hakkında ise ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir (CMK md. 223/4-a)⁷⁷.

Son olarak, etkin pişmanlık şahsi cezasızlık nedeni olarak düzenlendiğinden, suçun iştirak halinde işlenmesi durumunda ilgili hüküm sadece etkin pişmanlık gösteren fail açısından uygulanacak, iştirak eden diğer kişiler açısından uygulama imkânı bulamayacaktır.

VII. MÜEYYİDE, KOVUŞTURMA, GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME

A. MÜEYYİDE

556 sayılı KHK'da marka suçları için hapis cezası ve adli para cezası yaptırımları öngörülmüştür. Hürriyeti bağlayıcı ceza ile adli para cezası aynı anda uygulanacak yaptırımlardır, 551 sayılı Markalar Kanunu düzenlemesinin aksine seçimlik olarak öngörülmemişlerdir⁷⁸. Buna göre, 61/A maddesinin 1. fıkrasında öngörülen “*marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal veya hizmet üretme, satışa arz etme veya satma*” suçu için bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası, 2. fıkrada yer alan “*Marka koruması olan eşya veya ambalajı üzerine konulmuş marka koruması olduğunu belirten işareti yetkisi olmadan kaldırma*” suçu için bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ve 3. fıkrada öngörülen “*yetkisi olmadığı halde başkasına ait marka hakkı üzerinde satmak, devretmek, kiralamak veya rehnetmek suretiyle tasarrufta bulunma*” suçu için iki yıldan dört yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası yaptırım olarak öngörülmüştür. Doktrinde adli para cezalarının miktarı çok yüksek olduğu için eleştirilmektedir ve cezaların uygulanabilir olması gerektiği ifade edilmektedir⁷⁹.

⁷⁷ Güneş, Sınai Mülkiyet, s. 173.

⁷⁸ Yargıtay 7. CD, 02.04.2014, E. 2013/1946, K. 2014/5881: “5833 sayılı yasa ile değişik 556 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 61/A-1 maddesi uyarınca hürriyeti bağlayıcı ceza ile birlikte adli para cezasına hükmolunmaması...” (yayınlanmamış karar); Yargıtay 7. CD, 18.07.2013, E. 2013/1686, K. 2013/17617: “556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 5833 sayılı Yasa ile değişik 61/A maddesinde belirtilen adli para cezasına hükmolunmaması suretiyle eksik ceza tayini...” (yayınlanmamış karar).

⁷⁹ Özbek, s. 38.

Bununla birlikte, 556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinin 4. fıkrasında “Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde ayrıca bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.” denilmektedir. Bu hüküm uyarınca, ilk 3 fıkrada öngörülen suçların bir tüzel kişinin faaliyeti esnasında işlenmesi halinde tüzel kişi açısından da tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmedilecektir. Ancak 556 sayılı KHK'da bu konuda özel hüküm bulunmadığı için TCK'da yer alan genel hüküm niteliğindeki güvenlik tedbirlerine başvurulacaktır. TCK'ya göre tüzel kişiler hakkında “*iznin iptali*” ve “*müsadere*” güvenlik tedbirleri uygulanabilir (TCK m. 60)⁸⁰.

TCK'nın 60. maddesinin 1. fıkrasına göre, “*Bir kamu kurumunun verdiği izne dayalı olarak faaliyette bulunan özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcilerinin iştirakiyle ve bu iznin verdiği yetkinin kötüye kullanılması suretiyle tüzel kişi yararına işlenen kasıtlı suçlardan mahkûmiyet halinde, iznin iptaline karar verilir.*” İznin iptali güvenlik tedbirinin uygulanabilmesi için, tüzel kişi bir kamu kurumunun verdiği izne dayalı olarak faaliyette bulunmalı, tüzel kişinin organ veya temsilcileri suça iştirak etmeli ve iznin verdiği yetkinin haksız olarak kullanılması suretiyle tüzel kişi yararına suç işlenmelidir. İznin iptali güvenlik tedbirinin suça ilişkin mahkûmiyet hükmünün kesinleşmesinden sonra uygulanması gerekir zira madde metninde “*mahkûmiyet halinde*” ifadesi yer almaktadır⁸¹.

Müsadere ise, eşya müsaderesi (TCK md. 54) ve kazanç müsaderesi (TCK md. 55) olarak iki ayrı düzenlemeye tabi tutulmuştur. TCK md. 54/1 uyarınca “*İyiniyetli üçüncü kişilere ait olmamak koşuluyla, kasıtlı bir suçun işlenmesinde kullanılan veya suçun işlenmesine tahsis edilen ya da suçtan meydana gelen eşyanın müsaderesine hükmolunur.*”⁸². Ancak bunun için suçun işlenmesinde kullanılmak üzere hazırlanan eşyanın, kamu güvenliği, kamu sağlığı veya genel ahlak açısından tehlikeli olması gerekmektedir. TCK md. 55/1'e göre ise, “*Suçun işlenmesi ile elde edilen veya suçun konusunu oluşturan ya da suçun işlenmesi için sağlanan maddi menfaatler ile bunların değerlendirilmesi veya dönüştürülmesi sonucu ortaya çıkan ekonomik kazançların müsaderesine karar verilir.*” Kazanç müsaderesinin

⁸⁰ Manti, s. 68; Sayar, s. 97.

⁸¹ Sayar, s. 97-98.

⁸² Yargıtay 11. HD, 23.06.2014, E. 2013/16323, K. 2014/11890: “...3.036 adet Nike markalı tişörtten dolayı bu malların taklit olduğu sonucuna varılarak davalının para cezasına mahkum edildiği, adli emanete alınan ve müdahil (davacı) vekiline yediemin olarak teslim edilen suç eşyasının müsaderesine karar verildiği...” (yayınlanmamış karar).

uygulanabilmesi için ise, maddi menfaatin suçun mağduruna iade edilememesi gerekir⁸³.

B. DAVA VE CEZA ZAMANAŞIMI

556 sayılı KHK'da marka suçları açısından özel bir ceza ve dava zamanaşımı süresi belirlenmemiştir. Bu konuda, genel hüküm niteliğindeki TCK'nın zamanaşımı düzenlemelerinin dikkate alınması gerekmektedir. TCK md. 66'da "*beş yıldan fazla olmamak üzere hapis ve adli para cezasını gerektiren suçlar*" için 8 yıllık dava zamanaşımı süresi tespit edilmiştir. TCK md. 68'deki 10 yıllık ceza zamanaşımı süresi marka suçları açısından da geçerlidir⁸⁴.

C. SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA

556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinde düzenlenen marka suçlarının soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete tabidir (md. 61/A, f. 6)⁸⁵. Ancak ilgili fıkarda soruşturma ve kovuşturmanın şikâyete tabi olduğu belirtilmekte yetinilmiş, şikâyet konusunda özel bir süre öngörülmemiştir. Özel hükmün yer almadığı bu durumda da, TCK'nın şikâyet konusundaki genel hükümlerine başvurulacak ve 73. maddesinde öngörülen altı aylık süre esas alınacaktır. Marka suçlarının soruşturulabilmesi için şikâyet hakkı sahibinin faili ve fiili öğrendiği tarihten itibaren altı ay içerisinde şikâyet hakkını kullanması gerekir (TCK md. 73/2).

556 sayılı KHK'nın 61/A maddesinde öngörülen şikâyet hakkından sadece tescilli marka sahipleri yararlanabilir⁸⁶. Şikâyet hakkı TCK md. 73'e göre suçtan zarar görene ait olduğundan, tüzel kişiler adına yetkili kişiler de şikâyette bulunabilir⁸⁷.

D. UZLAŞMA

5271 sayılı CMK'nın 253/a maddesinde soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar açısından "*uzlaşma*" kurumuna yer verilmektedir. Ancak

⁸³ Manti, s. 69; Sayar, s. 98-100.

⁸⁴ Manti, s. 69-70.

⁸⁵ Yargıtay 7. CD, 02.07.2014, E. 2013/8558, K. 2014/14737: "*Sanığa atılı marka hakkına tecavüz suçunun 556 sayılı KHK'nin 5833 sayılı yasa ile değişik 61/A-6 maddesi gereğince soruşturma ve kovuşturması şikâyete bağlıdır.*" (yayınlanmamış karar).

⁸⁶ Poroy/ Yasaman, s.546.

⁸⁷ Özbek, s.39.

aynı maddenin 3. fıkrasında “*Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez.*” hükmü yer almaktadır. 556 sayılı KHK’nın 61/A maddesinin 7. ve son fıkrasında, 61/A maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen “satışa arz etme” ve “satma” fiilleri açısından “*etkin pişmanlık*” düzenlemesine yer verildiği için bu marka suçları açısından uzlaşma kurumu uygulanamaz⁸⁸. Ancak, satışa arz veya satma söz konusu olmadan, sadece 61/A maddesinin 1.fıkrasında yer alan “başkasına ait marka hakkına iktibas veya iltibas suretiyle tecavüz ederek mal veya hizmet üretme” fiilinin gerçekleştirilmesi⁸⁹ ya da 2. fıkradaki “marka koruması olan eşya veya ambalajı üzerine konulmuş marka koruması olduğunu belirten işareti yetkisi olmadan kaldırma” ve 3.fıkradaki “yetkisi olmadığı halde başkasına ait marka hakkı üzerinde satmak, devretmek, kiralamak veya rehnetmek suretiyle tasarrufta bulunma” fiilleri gerçekleştirilirse bu durumda uzlaşma hükümlerine gidilebilir⁹⁰.

E. GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME

Markalarla ilgili davalar ihtisas mahkemelerinde görülür. Bu mahkemeler tek hâkimli olarak görev yaparlar. Adalet Bakanlığı’nın teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu hangi asliye ceza mahkemesinin ihtisas mahkemesi olarak görev yapacağına karar verir (556 sayılı KHK md. 70/1)⁹¹.

556 sayılı KHK’da yetkili mahkemeye ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Özel hükmün yokluğu sebebiyle, yetkili mahkeme genel kanun niteliğindeki 5271 sayılı CMK’ya göre belirlenecektir. Genel olarak, “suçun işlendiği yer mahkemesi” davalara bakmakla yetkilidir⁹². Bu kural uyarınca, 556 sayılı KHK’nın 61/A maddesinin 1.fıkrasında öngörülen suç için yetkili mahkeme üretimin, satışa arzın veya satışın yapıldığı yer mahkemesi, 2. fıkrasında öngörülen suç için yetkili mahkeme işaretin

⁸⁸ Yargıtay 7. CD, 09.07.2014, E. 2013/12438, K. 2014/14466: “...556 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5833 sayılı Yasa ile değişik 61/A-son maddesi gereğince etkin pişmanlık hükümleri öngörüldüğünden uzlaşma hükümlerinin uygulanamayacağı gözetilmeden...” (yayınlanmamış karar).

⁸⁹ Yenidünya/ İçer, s. 98.

⁹⁰ Sayar, s. 91-93.

⁹¹ Arkan, s. 305; Albayrak, s. 96.

⁹² Manti, s. 71.

kaldırıldığı yer mahkemesi, 3. fıkrasında öngörülen suç için yetkili mahkeme ise tasarrufa ilişkin hukuki işlemin yapıldığı yer mahkemesi olacaktır.

SONUÇ

Gelişen ülkeler arası ilişkiler, teknoloji ve ulaşım imkânları sayesinde bugün mal ve hizmetler açısından ülkeler arasındaki sınırlar kalkmış durumdadır. Gümrük birliği ve ortak pazar anlaşmaları, Avrupa Birliği üye ülkeleri arasındaki sınırları mal ve hizmetler açısından ortadan kaldırmıştır. Üye ülkelerden birinde üretilen bir ürün hiçbir zorlukla karşılaşmadan bir diğerinde satılabilmektedir. Türkiye her ne kadar AB üyesi olmasa da bu ekonomik bütünleşmenin etkisi altındadır. Zira ekonomisinde ithalatın önemli bir yeri olan ülkemizin dış alım istatistiklerinde AB üyesi ülkeler ilk sırada gelmektedir. Bunun neticesinde, yerli ve yabancı markalar aynı piyasada etkinlik göstermektedir. Tanınmış markalar, Türkiye’de tescilli olmasa dahi korumadan yararlanmakta, diğer markalar ise tescillenmek koşulu ile 556 sayılı KHK’nın koruması altına girmektedirler. İç hukukta, markaların hukuki koruması yeterli kalmamakta, cezai koruma gereklilik arz etmektedir. Ancak, günümüzde mevcut ve gün geçtikçe artmakta olan ekonomik bütünleşme, ülkesel mevzuatların uyumlulaştırılması ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu durumun ülkemiz açısından doğurduğu iki önemli sonuç bulunmaktadır. Öncelikle, markaların kanun hükmünde kararname ile değil kanunla korunması sağlanmalı, ardından bu yasaların uluslararası anlaşmalarla uyumlulaştırılması gerçekleştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Albayrak, Mustafa. (2003). *Fikir ve Sanat Eserleri ile Markalar Aleyhine İşlenen Suçlar*. Ankara: Adil.
- Alıca, Tülay. (2007). Marka, Tasarım ve Patent Hakkına Tecavüz Suçlarına İlişkin Hükümlerin Anayasaya Aykırılığı Sorunu. *Ankara Barosu Dergisi*, 65(2), 149-157.
- Arkan, Sabih. (2011) *Ticari İşletme Hukuku* (15.bs.). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmaları Enstitüsü.
- Artuk, Mehmet Emin/ Gökçen, Ahmet/ Yenidünya, Caner. (2014). *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (8.bs.). Ankara: Adalet.
- Ayoğlu, Tolga. (2008). Anayasa Mahkemesi’nin 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 9 ve 61.

Maddelerinin Bazı Bentlerinin İptaline İlişkin 3.1.2008 Tarihli Kararı Üzerine Düşünceler. *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, 8(4), 23-37.

Bağcı, Gamze. (2011). *Marka Suçları*. İstanbul: Galatasaray Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Birtek, Fatih. (2012). *Marka ve Üretim Korsanlığı Suçu (Markanın İzinsiz Kullanılması)*. 30.10.2014 tarihinde http://dosya.marmara.edu.tr/huk/Sempozyumyay%C4%B1nlar%C4%B1/ipekyolucanlan%C4%B1yor/Dr.FatihB_RTEK.pdf adresinden temin edildi.

Çağlar, Hayrettin. (2007). 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de 28.01.2009 Tarihinde Yapılan Değişiklikler Üzerine Bir Değerlendirme. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11(1-2), 97-112.

Demirbaş, Timur. (2009). *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (6.bs). Ankara: Seçkin.

Dönmezer, Sulhi/ Erman, Sahir. (1983). *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım*, Cilt: II (8.bs), İstanbul: Filiz.

Güneş, İlhami. (2009). *Uygulamada Sınai Mülkiyet Ceza Hukuku* (2.bs). Ankara: Adalet.

Güneş, İlhami. (2013). *Uygulamada Marka ve Telif Suçları*. Ankara: Adalet.

Hakeri, Hakan. (2013). *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (16.bs). Ankara: Adalet.

Keskin, Serap. (2003). *Patent ve Markanın Ceza Normları İle Korunması*. Ankara: Seçkin.

Koca, Mahmut/ Üzülmöz, İlhan. (2013). *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (6.bs). Ankara: Seçkin.

Mantı, Nebile Pelin. (2009). *Marka Suçları*. İstanbul: Galatasaray Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

MÜSİAD. (2011). *Türk Fikri Mülkiyet Hukukunda Güncel Gelişmeler*. İstanbul: Umut.

Oğuzman, Kemal/ Barlas, Nami. (2007). *Medeni Hukuk* (14.bs). İstanbul: Arıkan.

Türk Hukukunda Marka Suçları... Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 65 (4) 2016: 1085-1110

Özbek, Veli Özer. (2009). Ticari Ceza Hukukuna Hâkim Olan Ceza Hukuku İlkeleri ve Markalar Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Yapılan Değişikliklerin Söz Konusu İlkeler Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Ceza Hukuku Dergisi*, 2009(9), Ankara: Seçkin.

Özen, Mustafa. (2009). Marka Hakkına Karşı İşlenen Suçlar ve Yaptırımları. *Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi*, 9(2), 53-76.

Özgenç, İzzet. (2014). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (10.bs). Ankara: Seçkin.

Poroy, Reha/ Yasaman, Hamdi. (2010). *Ticari İşletme Hukuku* (13.bs). İstanbul: Vedat.

Sayar, Gökhan. (2011). *Türk Hukukunda Marka Suçları*. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi SBE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Tekinalp, Ünal. (2012). *Fikri Mülkiyet Hukuku* (5. bs). İstanbul: Vedat.

Topçu, Deniz. (2007). *Sınai Mülkiyet Aleyhine İşlenen Suçlar*. Ankara: Seçkin.

Yenidünya, Ahmet Caner/ İçer, Zafer. (2013). *Marka Hakkına Tecavüz Suçu*. Ankara: HUKAB.

Zafer, Hamide. (2013). *Ceza Hukuku Genel Hükümler Ders Kitabı* (3.bs). İstanbul: Beta.

www.tdk.gov.tr

www.kazanci.com